

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI  
NACIONALNOG PROGRAMA ZA MLADE  
ZA RAZDOBLJE 2023. DO 2025.  
ZA 2024. GODINU**

**MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I MLADIH**

## UVOD

Na temelju članka 1. stavka 2. i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (NN, broj 150/11, 119/14, 93/16, 116/18, 80/22 i 78/24), Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 7. lipnja 2023. Odluku o donošenju Nacionalnog programa za mlade za razdoblje 2023. do 2025. (dalje u tekstu: Nacionalni program).

Nacionalni program temelji se na prepoznatim potencijalima, potrebama i težnjama mladih te na prepoznatim razvojnim izazovima na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, a rezultat je uključivog i konstruktivnog dijaloga ključnih dionika u području politika za mlade.

Ključni dionici i partneri u procesu izrade Nacionalnog programa, uz Središnji državni ured za demografiju i mlade, bili su: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo financija, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo turizma i sporta, Agencija za mobilnost i programe EU-a, Ured UNICEF-a za Hrvatsku, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti, Udruga IKS, Udruga za promicanje informatike, kulture i suživota, Svjetski savez mladih Hrvatska i Koordinacija županijskih savjeta mladih Republike Hrvatske.

Nacionalni program sadrži šest prioriteta područja s 28 mjera, za čiju je provedbu zaduženo pet tijela državne uprave – Središnji državni ured za demografiju i mlade, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo zdravstva, Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Agencija za mobilnost i programe Europske unije.

Prioritetna područja ovoga Nacionalnog programa su:

1. Rad s mladima
2. Participacija mladih u društvu
3. Obrazovanje mladih
4. Mladi i Europska unija
5. Mladi u ruralnim područjima
6. Zdravlje i kriza uzrokovana pandemijom koronavirusa.

U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN, broj 123/17, 151/22) te Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN, broj 44/2023), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih<sup>1</sup> u suradnji s ostalim nositeljima mjera Nacionalnog programa prikupilo je podatke o ostvarenju pokazatelja rezultata iz Nacionalnog programa i izradilo Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog programa za mlade za razdoblje 2023. do 2025. za 2024. godinu (dalje u tekstu: Godišnje izvješće o provedbi).

Godišnje izvješće o provedbi prikazuje napredak postignut u drugoj godini provedbe Nacionalnog programa i obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine.

---

<sup>1</sup> Pravni sljednik Središnjega državnog ureda za demografiju i mlade.

## PREGLED STANJA U PODRUČJU POLITIKA ZA MLADE

Mladi u Hrvatskoj osobe su od navršениh 15 do 30 godina života. Heterogena su, no iznimno značajna skupina društva, koja čini 15,8 % ukupnog stanovništva.<sup>2</sup> Obilježava ih specifična dinamika različitosti koja ih ujedinjuje u naporima da budu aktivni, odgovorni i punopravni članovi društva u kojem žive. Mladi se suočavaju s brojnim i brzim promjenama i izazovima suvremenog društva. Odgovornost društva je osigurati podršku i resurse koji će mladima omogućiti i olakšati uključivanje u društvo te razumijevanje i sukreiranje vlastite uloge u zajednici u kojoj žive i čijem razvoju i napretku pridonose.

Na temelju analize sektora mladih u Republici Hrvatskoj<sup>3</sup> utvrđeno je šest ključnih područja važnih za mlade u sklopu kojih svi ključni dionici u društvu moraju djelovati kako bi se osiguralo okruženje po mjeri mladih.

## IZVJEŠĆE O NAPRETKU U PROVEDBI MJERA

Izješće o napretku u provedbi mjera izrađeno je na temelju Tabličnog prikaza provedbe Nacionalnog programa u 2024. godini, a koji je sastavni dio Godišnjeg izvješća o provedbi.

Izješće o napretku u provedbi mjera sastoji se od: sažete analize statusa provedbe mjera po prioritetnim područjima Nacionalnog programa, pregleda podataka o proračunskim sredstvima utrošenim za provedbu pojedine mjere tijekom izvještajnog razdoblja, zaključka o ostvarenom napretku u provedbi mjera Nacionalnog programa u 2024. godini te preporuka radnji nužnih za otklanjanje prepreka u provedbi za one mjere koje se ne izvršavaju u skladu s planiranom dinamikom provedbe.

### Analiza statusa provedbe mjera Nacionalnog programa

Nacionalni program ima ukupno 28 mjera kako slijedi:

#### ➤ **Prioritetno područje: Rad s mladima**

### **3.1.1. Izrada nacionalnih prioriteta za razvoj rada s mladima te provedba komplementarnih aktivnosti usmjerenih na razvoj rada s mladima u sklopu politika za mlade**

Nositelj mjere u izvještajnom razdoblju nije pokrenuo provedbu mjere zbog trajanja postupka preuzimanja poslova koji se odnose na područje mladih, a provedenih na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024). Nositelj mjere planira tijekom 2025. godine započeti s provedbom aktivnosti u svrhu definiranja nacionalnih prioriteta za razvoj rada s mladima, a zatim i komplementarnih aktivnosti usmjerenih na razvoj rada s mladima u sklopu politike za mlade.

---

<sup>2</sup> Državni zavod za statistiku, prema posljednjem popisu stanovništva (u dobi od 15 do 29 godina).

<sup>3</sup> Analizu stanja u sektoru mladih izradio je Institut za društvena istraživanja u Zagrebu na temelju pregleda literature i istraživanja za razdoblje od 2013. do 2018. godine.

### **3.1.2. Unaprjeđenje standarda kvalitete djelovanja centara, klubova i informativnih centara za mlade**

Nositelj mjere u izvještajnom razdoblju nije pokrenuo aktivnosti u svrhu provedbe mjere zbog trajanja postupka preuzimanja poslova koji se odnose na područje mladih, a provedenih na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024). Nositelj mjere planira tijekom 2025. godine započeti s prikupljanjem podataka u svrhu utvrđivanja standarda kvalitete djelovanja centara, klubova i informativnih centara za mlade.

### **3.1.3. Jačanje kapaciteta organizacija mladih i za mlade za rad s mladima**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

#### **➤ Prioritetno područje: Participacija mladih u društvu**

### **3.2.1. Unaprjeđenje aktivnog sudjelovanja mladih u društvu**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

### **3.2.2. Stvaranje poticajnog okruženja za provedbu Dijaloga EU-a s mladima**

Nositelj mjere obvezao se da će u svrhu provedbe aktivnosti Dijaloga EU-a s mladima u Hrvatskoj osigurati financijska sredstva u ukupnome iznosu od 13.116,50 eura za 2023. i 2024. godinu. U 2024. godini nositelj mjere financijski je podržao provedbu projektnih aktivnosti Dijaloga EU-a s mladima u Hrvatskoj u iznosu od 6.558,25 eura.

### **3.2.3. Unaprjeđenje lokalne i područne (regionalne) politike usmjerene mladima**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

### **3.2.4. Osnaživanje mladih za uključivanje u rad savjeta mladih**

S obzirom na to da je rok za provedbu mjere 3. kvartal 2025. godine, nositelj mjere u izvještajnom razdoblju nije pokrenuo aktivnosti u svrhu njezine provedbe s obzirom na okolnosti raspisivanja i provođenja lokalnih izbora u 2025. godini. Nositelj mjere planira tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

### **3.2.5. Osiguravanje uvjeta za unaprjeđenje rada savjeta mladih**

S obzirom na to da je rok za provedbu mjere 2. kvartal 2025. godine, nositelj mjere u izvještajnom razdoblju nije pokrenuo aktivnosti u svrhu njezine provedbe s obzirom na

okolnosti raspisivanja i provođenja lokalnih izbora u 2025. godini. Nositelj mjere planira tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

### **3.2.6. Promicanje održivog razvoja zajednice**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

### **3.2.7. Poticanje mladih na zaštitu okoliša**

Nositelj mjere u izvještajnom razdoblju nije pokrenuo provedbu mjere. Nositelj mjere planira tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

### **3.2.8. Kreativno i umjetničko izražavanje mladih**

Nositelj mjere organizirao je u ožujku 2024. godine s nagrađivanim fotografom Damirom Hoykom Photowalk by Hoyka, javni poziv za redovite učenike i redovite studente obrazovnih ustanova Republike Hrvatske u dobi od 15 do 30 godina za prijavu fotografija koje su snimili. Na temelju pristiglih fotografija zainteresiranih mladih odabrano je pet polaznika koji su besplatno sudjelovali na Photowalk radionici. Radionica je održana u Zagrebu, 21. ožujka 2024. godine. U 2024. godini nositelj mjere nije dodjeljivao novčane nagrade, već je mladima osigurao rad s nagrađivanim fotografom Damirom Hoykom. U svrhu provedbe mjere, putem javnog poziva, utrošena su sredstva u iznosu od 20.125,90 eura.

### **3.2.9. Osiguravanje podrške u radu mladog UN delegata**

U listopadu 2022. godine, na mandat u trajanju od dvije godine, izabran je hrvatski mladi UN delegat i njegov zamjenik.

Imenovani mladi delegat i zamjenik sudjeluju u radu Opće skupštine Ujedinjenih naroda, posebno u radu Trećeg odbora koji se bavi socijalnim, kulturnim i humanitarnim pitanjima, a prema potrebi i u radu drugih tijela u području politika za mlade. Financijska sredstva utrošena za aktivnosti hrvatskoga mladog UN delegata i njegova zamjenika iznose 3.812,79 eura.

### **3.2.10. Osiguravanje podrške u razmjeni iskustava i povezivanju savjeta mladih na nacionalnoj razini**

Nositelj mjere u izvještajnom razdoblju nije proveo mjeru zbog trajanja postupka preuzimanja poslova koji se odnose na područje mladih, a provedenih na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024).

Nositelj mjere planira tijekom sljedećeg razdoblja nastaviti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

## **➤ Prioritetno područje: Obrazovanje mladih**

### **3.3.1. Jačanje kulture nenasilja s naglaskom na borbu protiv vršnjačkog i elektroničkog nasilja**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za

projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

### **3.3.2. Osaživanje mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (mladi u NEET statusu)**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

### **3.3.3. Koordinacija međusektorskog pristupa razvoju medijske pismenosti**

Nositelj mjere održao je sastanke s dionicima ključnim za uspješnu provedbu mjere, a radi dogovora oko načina provedbe mjera 3.3.3., 3.3.4. i 3.3.5. Sastanci su održani s predstavnicima Fakulteta političkih znanosti, Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, Agencije za elektroničke medije i Agencije za odgoj i obrazovanje. Postignut je dogovor oko ključnih aktivnosti koje treba u sljedećem razdoblju poduzeti u svrhu provedbe svake pojedine mjere te postizanja pokazatelja rezultata uspješne provedbe mjera. Nositelj mjere planira tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

### **3.3.4. Unaprjeđenje medijske pismenosti osnaživanjem učitelja, stručnih suradnika, knjižničara i ravnatelja za provođenje programa medijske pismenosti**

Nositelj mjere održao je sastanke s dionicima ključnim za uspješnu provedbu mjere, a radi dogovora oko načina provedbe mjera 3.3.3., 3.3.4. i 3.3.5. Sastanci su održani s predstavnicima Fakulteta političkih znanosti, Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, Agencije za elektroničke medije i Agencije za odgoj i obrazovanje. Postignut je dogovor oko ključnih aktivnosti koje treba u sljedećem razdoblju poduzeti u svrhu provedbe svake pojedine mjere te postizanja pokazatelja rezultata uspješne provedbe mjera. Nositelj mjere planira tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

### **3.3.5. Dugoročno mjerenje razine medijske pismenosti među srednjoškolcima i studentima**

Nositelj mjere održao je sastanke s dionicima ključnim za uspješnu provedbu mjere, a radi dogovora oko načina provedbe mjera 3.3.3., 3.3.4. i 3.3.5. Sastanci su održani s predstavnicima Fakulteta političkih znanosti, Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, Agencije za elektroničke medije i Agencije za odgoj i obrazovanje. Postignut je dogovor oko ključnih aktivnosti koje treba u sljedećem razdoblju poduzeti u svrhu provedbe svake pojedine mjere te postizanja pokazatelja rezultata uspješne provedbe mjera. Nositelj mjere planira tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

## **➤ Prioritetno područje: Mladi i Europska unija**

### **3.4.1. Jačanje međunarodne mobilnosti mladih**

U 2024. godini provedene su 162 informativne aktivnosti koje uključuju informiranje mladih i osoba zainteresiranih za EU programe u području mladih. Na događajima je sudjelovalo 7759 mladih osoba. Dodatno je tijekom 2024. godine provedeno 10 kampanja informiranja javnosti o programima i aktivnostima u području mladih s ukupnim dosegom od 550.000 pratitelja.

U svrhu provedbe mjere utrošeno je 81.436,73 eura.

### **3.4.2. Provedba europskih politika za mlade**

Youth Wiki je informacijski alat Europske komisije o nacionalnim politikama za mlade. Europska komisija kreirala je informacijski alat utemeljen na Wiki pristupu (tzv. Youth Wiki) u cilju osiguravanja boljeg znanja te unapređenja prikupljanja podataka o nacionalnim politikama za mlade država članica Europske unije. Ugovor o financijskoj potpori u svrhu sufinanciranja provedbe projekta Youth Wiki 2022/2023 - Support to better knowledge in youth policy sklopljen je između Središnjega državnog ureda za demografiju i mlade i Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu dana 15. 11. 2023. Razdoblje provedbe projekta je od 1. 4. 2022. do 31. 3. 2024. godine. Ugovor o provedbi projekta Youth Wiki HR 24-25 sklopljen je 22. 4. 2024. godine između Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu i Središnjega državnog ureda za demografiju i mlade. Razdoblje provedbe projekta je od 1. 4. 2024. do 31. 3. 2026. Ukupna vrijednost projekta je 44.632,00 eura.

### **3.4.3. Osnaživanje organizacija civilnog društva za informiranje mladih o Europskoj uniji te poticanje njihova aktivnog sudjelovanja**

Nositelj mjere raspisao je 19. prosinca 2023. godine natječaj za projekte udruga iz područja „Informiranje o EU“ koji je bio proveden u 2024. godini i u sklopu kojeg je financirano 20 projekata u ukupnome iznosu od 130.000,00 eura. Projekti su prema predviđenoj dinamici provedbe završeni 1. srpnja 2024. godine te je time mjera provedena. Javnost RH bila je informirana o izborima za Europski parlament, o demokratskim temeljima Unije i kako ojačati demokratske procese na kojima se temelji EU. Nadalje, javnost RH bila je informirana o europskim politikama, pravima i vrijednostima, uključujući vladavinu prava.

#### **➤ Prioritetno područje: Mladi u ruralnim područjima**

### **3.5.1. Osiguravanje razvoja i provedbe aktivnosti usmjerenih mladima u ruralnim područjima**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

### **3.5.2. Osnivanje multifunkcionalnih centara za mlade**

U 2024. godini objavljen je Javni poziv Sisačko-moslavačkoj, Osječko-baranjskoj i Zadarskoj županiji i gradovima s područja Sisačko-moslavačke, Osječko-baranjske i Zadarske županije za financijsku potporu za osnivanje i/ili opremanje centara za mlade u postojećim objektima/prostorima koji su namijenjeni provedbi programa centara za mlade u 2024. godini.

Ukupan iznos za Javni poziv iznosio je 132.724,00 eura.

Za Sisačko-moslavačku županiju i gradove s područja Sisačko-moslavačke županije osiguran je ukupan iznos od 79.634,00 eura.

Za Osječko-baranjsku županiju i gradove s područja Osječko-baranjske županije osiguran je ukupan iznos od 26.545,00 eura.

Za Zadarsku županiju i gradove s područja Zadarske županije osiguran je ukupan iznos od 26.545,00 eura.

Financijski su podržani: Grad Novska (16.634,00 eura), Grad Sisak (33.000,00 eura), Grad Hrvatska Kostajnica (30.000,00 eura), Grad Benkovac (26.545,00 eura) i Grad Zadar (26.401,14 eura).

Ukupno su utrošena sredstva u iznosu od 132.580,14 eura. U 2024. godini utrošena su sredstva u iznosu od 81.850,86 eura.

### **3.5.3. Osiguravanje boljih uvjeta stanovanja mladim osobama**

Zbog provedbe postupka preuzimanja poslova u području mladih, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), u 2024. godini nije raspisan natječajni postupak za dodjelu financijskih sredstava za projekte udruga usmjerenih mladima. Dvogodišnji natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu projekata usmjerenih mladima otvoren je početkom 2025. godine.

### **3.5.4. Uključivanje mladih u sustavu srednjoškolskog obrazovanja u sportske programe zdravstveno usmjerenoga tjelesnog vježbanja u ruralnim područjima**

Nositelj mjere u izvještajnom razdoblju nije pokrenuo provedbu mjere zbog trajanja postupka preuzimanja poslova koji se odnose na područje mladih, a provedenog na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024). Nositelj mjere planira u suradnji s nadležnim suradnicima tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom aktivnosti planiranih u sklopu ove mjere.

#### **➤ Prioritetno područje: Zdravlje i kriza uzrokovana pandemijom koronavirusa**

### **3.6.1. Zaštita i unaprjeđenje zdravlja mladih tijekom i nakon pandemije**

U 2024. izrađeno je i predstavljeno izvješće o Znanstveno-istraživačkome projektu „Zloupotreba sredstava ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske“ (GPS), nastavila je s radom info linija za ovisnosti namijenjena pružanju informacija kome se osobe mogu obratiti u slučaju problema s ovisnostima te je pokrenut web portal o ovisnostima. Tiskane su i brošure o ponašajnim ovisnostima za stručnjake i opću javnost. Također, u 2024. započela je s radom SRS za izradu Nacionalnih standarda prevencije ovisnosti, a nastavljeno je i s provedbom preventivnog programa. Imamo stav te su organizirane edukacije za provoditelje. Izrađen je prijedlog novog Projekta socijalne integracije te prijedlog Protokola o međusektorskoj suradnji u provedbi tretmana ovisnosti o kockanju i alkoholu, koji između ostalog uključuju i pružanje skrbi i tretmana maloljetnicima, te je započela provedba međunarodnog projekta prevencije online kockanja i igranja videoigrica.

Europsko istraživanje o pušenju, pijenju i uzimanju droga među učenicima u dobi od 16 godina provodi se svake četiri godine od 1995. godine. Provođi ga Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

U proljeće 2024. godine proveden je novi val ESPAD istraživanja. U istraživanju je sudjelovalo 168 srednjih škola, ukupno je sudjelovao 6001 učenik prvih i drugih razreda srednjih škola, od toga 1624 učenika gimnazijskog programa, 2911 učenika četverogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja i 1466 učenika trogodišnjega strukovnog obrazovanja. Odaziv na istraživanje je kao i ranijih godina bio visok RR 90,3 %.

Dogovor vezano uz suradnju na projektu YO-VID22: Dobrobit mladih i strukture potpore prije, tijekom i nakon COVID-19 pandemije.

Sudjelovanje na HBSC sastanku u Glasgowu 28. - 30. 5. s prezentacijama Alcohol use among Croatian Pupils during the COVID-19 i Pupils Body Weight Dissatisfaction.

### **3.6.2. Unaprjeđenje znanja o mentalno-zdravstvenoj pismenosti svih relevantnih dionika koji rade s mladima**

Provedene su tri edukacije i dva stručna skupa namijenjeni stručnjacima koji izrađuju i provode preventivne projekte, uz ostalo i za mlade, te projekte pružanja podrške obitelji u odnosu na rizična ponašanja vezana uz ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja, tri stručna skupa za stručnjake koji provode programe tretmana, smanjenja šteta te intervencije u sklopu kazneno-represivnog sustava te jedna edukacija. Kao edukativni materijal za stručnjake tiskani su EUPC priručnik i Evaluacijski priručnik.

Objavljene su Smjernice za razgovor s djecom i očuvanje mentalnog zdravlja.

Edukativni program PoMoZi Da je razvijen i provodi se u sklopu Nacionalnog programa promicanja zdravlja Živjeti zdravo Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva.

Od 2020. do 2024. godine program se pokazao kao vrijedan alat u jačanju kapaciteta učitelja i nastavnika za prepoznavanje i odgovaranje na mentalno-zdravstvene potrebe učenika.

Program se sastoji od osnovne razine edukativnoga programa, programa zdravstvenog opismenjavanja odgojno-obrazovnih djelatnika iz osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova u području mentalnog zdravlja djece i mladih. Sudjelovanje u tečaju uključuje samostalan rad i učenje.

Uspješan završetak osnovne razine je preduvjet za prijavu odgojno-obrazovnih djelatnika na naprednu trodnevnu razinu edukativnoga programa PoMoZi Da koja se provodi uživo u županijama. Trodnevne radionice napredne razine usmjerene su na usvajanje vještina, prepoznavanja problema te pružanja psihološke prve pomoći učenicima s problemima mentalnog zdravlja i provode ga educirani stručnjaci za mentalno zdravlje djece i mladih iz županijskih zavoda za javno zdravstvo i stručnih suradnika iz škola – ovlašteni 3P edukatori.

Uspješan završetak napredne trodnevne razine daje mogućnost prijave na napredne plus (dodatne) radionice nadogradnje vještina pružanja psihološke prve pomoći vezane uz specifične probleme mentalnog zdravlja u djece i mladih kao što su gubitak i tugovanje, konzumacija alkohola, suradnja s roditeljima, trauma u djece i mladih te dodatna radionica o samoozljeđivanju.

Zahvaljujući međuresornoj suradnji i potpori relevantnih institucija, u 2024. godini 1732 učitelja i nastavnika sudjelovalo je u osnovnoj edukaciji koja im omogućuje kvalitetniju komunikaciju s djecom i mladima u njihovu školskom okruženju. Održano je 27 trodnevnih naprednih razina edukacije za 467 polaznika za vještine pružanja psihološke prve pomoći u djece i mladih. Održano je 16 naprednih plus razina edukacija, od kojih je 283 polaznika bio uključeno u unapređivanje vještina vezano uz specifične probleme mentalnog zdravlja u djece i mladih.

U svrhu unaprjeđivanja provedbe u 2024. producirali smo i dva dodatna priručnika za provedbu (trauma i samoozljeđivanje), jedan dodatak priručniku za učitelje na temu traume u djece i mladih te dva kratka vodiča za pružanje psihološke prve pomoći prilikom traume i

samoozljeđivanja. Publicirani su i radni listovi za provedbu trodnevnih i jednodnevnih radionica, digitalna brošura o samopomoći i pojmovnik mentalnog zdravlja.

Sudjelovalo se na Konferenciji o provedbi Barnahus modela u Hrvatskoj, s naglaskom na integriranome pristupu zaštiti djece žrtava nasilja i pružanju psihosocijalne podrške. Na 12. stručnom skupu predškolskih ustanova Istarske županije u Puli sudjelovalo se u razmjeni znanja o prepoznavanju i ranom reagiranju na emocionalne teškoće u predškolskoj dobi. Na okruglom stolu u Otočcu govorilo se o prisutnosti i razumijevanju mentalnih problema u djece i mladih te o važnosti jačanja lokalnih kapaciteta za pružanje podrške.

U sklopu nacionalnih strateških dokumenata izrađena je nadopuna Godišnjeg izvješća o provedbi Nacionalnog plana za prava djece u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na području mentalnog zdravlja. Također je izrađen stručni rad Digitalno ponašanje hrvatskih učenika: rezultati istraživanja HBSC 2022, koji će biti objavljen u publikaciji pravobraniteljice za djecu, a bavi se povezanošću korištenja digitalnih tehnologija s mentalnim zdravljem djece i adolescenata.

Na Međunarodnome stručno-znanstvenom skupu u povodu 25. Dana dječjih vrtića Grada Zagreba sudjelovalo se u panel-raspravi o ulozi ranog odgoja u očuvanju i promicanju mentalnog zdravlja. Na konferenciji Child and Adolescent Health, koju je organizirala Svjetska zdravstvena organizacija u Ateni, predstavljena su nacionalna iskustva u području mentalnog zdravlja djece i mladih, kao i primjeri dobre prakse.

Na 4. kongresu dječjeg zdravlja u Šibeniku sudjelovalo se u stručnim raspravama o interdisciplinarnim pristupima i važnosti preventivnih mjera u području mentalnog zdravlja djece. Na okruglom stolu u organizaciji Centra za edukaciju i savjetovanje Sunce raspravljalo se o važnosti ranog prepoznavanja razvojnih teškoća, upućivanja djece na dijagnostičku obradu i uključivanja u rehabilitacijske procese.

Sudjelovalo se i na međunarodnoj radionici i stručnom sastanku Svjetske zdravstvene organizacije School of Quality Improvement of Child and Adolescent Mental Health Care u Solunu, gdje se raspravljalo o metodama za unapređenje kvalitete skrbi za mentalno zdravlje djece i adolescenata te o načinima njihove implementacije u nacionalne zdravstvene sustave.

### **3.6.3. Prevencija debljine i promocija zdravih stilova života**

Akcijski plan za prevenciju debljine 2024. - 2027. donesen je u ožujku 2024. godine.

U Akcijskom planu predviđene su posebne Mjere usmjerene na dojenčad, djecu i mlade u poglavlju 5.3. One uključuju: Promicanje tjelesne aktivnosti usmjerene na dojenčad, djecu i mlade; Promicanje pravilne prehrane usmjerene na dojenčad, djecu i mlade; Poticanje stvaranja neobesogenih okruženja usmjerenih na dojenčad, djecu i mlade; Edukacija usmjerena na dojenčad, djecu i mlade; Praćenje uhranjenosti i životnih navika usmjerenih na dojenčad, djecu i mlade; Podrška i liječenje usmjereno na dojenčad, djecu i mlade.

Sudjelovalo se na panel-raspravi Predstavljanje analize stanja uhranjenosti i prehrane djece 0 - 9 godina u Republici Hrvatskoj, gdje su predstavljeni podaci i preporuke za unaprjeđenje prehrambenih obrazaca u ranoj i predškolskoj dobi. Paralelno s tim, izrađena je analiza zdravstvenih potreba i skrbi djece s teškoćama u razvoju u odgojno-obrazovnim ustanovama i ustanovama s posebnim uvjetima, s ciljem poboljšanja pristupa adekvatnoj prehrani i zdravstvenim uslugama u sklopu tih okruženja.

Analizirani su rezultati anketa projekta Vrtim zdravi film, s posebnim fokusom na percepciju učenika o zdravlju, prehrambene navike i stupanj tjelesne aktivnosti. U suradnji s Osnovnom

školom Stenjevec izrađen je podnesak vezan uz organizaciju prehrane, kojim su predložene mjere za poboljšanje nutritivne kvalitete školskih obroka.

Za potrebe Vlade RH pripremljen je dokument s pregledom mjera i aktivnosti poduzetih u posljednjih osam godina, kao i onih koje su trenutno u tijeku ili su planirane, a odnose se na promicanje zdravog načina života i dobrobiti djece i mladih. Ovaj dokument podnesen je u sklopu priprema za međunarodni summit Sports for Good – Investing in Tomorrow's Generations.

Na međunarodnoj konferenciji Health Promotion Annual Conference u Galwayu 13. lipnja predstavljene su tri poster prezentacije koje se bave rizičnim ponašanjima među hrvatskim učenicima: fizičkim sukobima i konzumacijom psihoaktivnih tvari, teškoćama sa spavanjem u povezanosti s uporabom sredstava te utjecajem roditeljskoga socio-ekonomskog statusa i nadzora nad konzumacijom alkohola pomiješanog s energetske pićima.

Održano je predavanje Prehrambene navike hrvatskih učenika u međunarodnom kontekstu: trendovi u posljednjih dvadeset godina u sklopu stručnog skupa u povodu 35 godina djelovanja Društva za kliničku prehranu i terapijsku dijetetiku. Dodatno, izrađen je prijedlog programa za jačanje reproduktivnog zdravlja i zdravstvene pismenosti učenika i učenica, koji je dostavljen UNICEF-u.

Sudjelovalo se na nizu međunarodnih skupova i inicijativa, uključujući Pre-RC74 side-events u organizaciji WHO-a, s temom strategije za zdravlje i dobrobit djece i adolescenata, kao i na II International Symposium on Nursing and School Health, gdje je razmijenjeno znanje o ulozi školskih medicinskih sestara u promicanju zdravlja.

U suradnji s Uredom pravobraniteljice za djecu održan je sastanak u svrhu predavljanja projekta Overcoming Obstacles to Vaccination – Croatia, koji uključuje aktivnosti usmjerene na povećanje zdravstvene pismenosti i procijepljenosti djece i mladih.

Organizirane su i provedene edukacije o HPV-u za medicinske sestre iz timova školske medicine u Splitu, 22. listopada 2024. godine, s ciljem jačanja njihove uloge u zdravstvenom prosvjećivanju adolescenata. Aktivno se sudjelovalo i u radu SHE mreže škola koje promiču zdravlje na nekoliko događaja, uključujući stručni skup, te međunarodne seminare Schools4Health – Innovating Health and Education i pripremne sesije o međusektorskoj suradnji u zdravstveno-promotivnom pristupu u školama.

Nastavljena je priprema publikacije na temelju rezultata HBSC istraživanja 2022. te je pokrenuta priprema uzorka i upitnika za novi val Global Youth Tobacco Survey u Hrvatskoj. U sklopu WHO inicijative Nicotine and Tobacco-Free Schools započeta je provedba projekta u školama radi smanjenja izloženosti djece duhanskim proizvodima i nikotinu.

Sve navedene aktivnosti pridonose sustavnom pristupu prevenciji debljine i promicanju zdravog načina života djece i mladih u Hrvatskoj. Uspostavljena je snažna povezanost između znanstvenog uvida, primjene u praksi te međunarodne razmjene znanja, s ciljem izgradnje održivih i inkluzivnih sustava podrške koji promiču zdravlje djece u odgojno-obrazovnim ustanovama, zajednici te javnim politikama.

Za 28 mjera Nacionalnog programa za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine utvrđeno je sljedeće stanje statusa provedbe mjera:

### **STATUS PROVEDENO: 10 mjera**

#### 3.2.2. Stvaranje poticajnog okruženja za provedbu Dijaloga EU-a s mladima

- 3.2.8. Kreativno i umjetničko izražavanje mladih
- 3.2.9. Osiguravanje podrške u radu mladog UN delegata
- 3.4.1. Jačanje međunarodne mobilnosti mladih
- 3.4.2. Provedba europskih politika za mlade
- 3.4.3. Osnaživanje organizacija civilnog društva za informiranje mladih o Europskoj uniji te poticanje njihova aktivnog sudjelovanja
- 3.5.2. Osnivanje multifunkcionalnih centara za mlade
- 3.6.1. Zaštita i unaprjeđenje zdravlja mladih tijekom i nakon pandemije
- 3.6.2. Unaprjeđenje znanja o mentalno-zdravstvenoj pismenosti svih relevantnih dionika koji rade s mladima
- 3.6.3. Prevencija debljine i promocija zdravih stilova života

#### **STATUS U TIJEKU: /**

#### **STATUS KAŠNJENJE: 12 mjera**

- 3.1.3. Jačanje kapaciteta organizacija mladih i za mlade za rad s mladima
- 3.2.1. Unaprjeđenje aktivnog sudjelovanja mladih u društvu
- 3.2.3. Unaprjeđenje lokalne i područne (regionalne) politike usmjerene mladima
- 3.2.6. Promicanje održivog razvoja zajednice
- 3.2.10. Osiguravanje podrške u razmjeni iskustava i povezivanju savjeta mladih na nacionalnoj razini
- 3.3.1. Jačanje kulture nenasilja s naglaskom na borbu protiv vršnjačkog i elektroničkog nasilja
- 3.3.2. Osnaživanje mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (mladi u NEET statusu)
- 3.3.3. Koordinacija međusektorskog pristupa razvoju medijske pismenosti
- 3.3.4. Unaprjeđenje medijske pismenosti uz osnaživanje učitelja, stručnih suradnika, knjižničara i ravnatelja za provođenje programa medijske pismenosti
- 3.3.5. Dugoročno mjerenje razine medijske pismenosti među srednjoškolcima i studentima
- 3.5.1. Osiguravanje razvoja i provedbe aktivnosti usmjerenih mladima u ruralnim područjima
- 3.5.3. Osiguravanje boljih uvjeta stanovanja mladim osobama

#### **STATUS NIJE POKRENUTO: 6 mjera**

- 3.1.1. Izrada nacionalnih prioriteta za razvoj rada s mladima te provedba komplementarnih aktivnosti usmjerenih na razvoj rada s mladima u sklopu politika za mlade

3.1.2. Unaprjeđenje standarda kvalitete djelovanja centara, klubova i informativnih centara za mlade

3.2.4. Osnajivanje mladih za ukljuivanje u rad savjeta mladih

3.2.5. Osiguravanje uvjeta za unaprjeđenje rada savjeta mladih

3.2.7. Poticanje mladih na zaštitu okoliša

3.5.4. Ukljuivanje mladih u sustavu srednjoškolskog obrazovanja u sportske programe zdravstveno usmjerenoga tjelesnog vježbanja u ruralnim područjima

### **Podatci o proračunskim sredstvima utrošenim za provedbu mjera**

<b>NAZIV MJERE</b>		<b>IZNOS UTROŠENIH PRORAČUNSKIH SREDSTAVA</b>
1.	3.1.1. Izrada nacionalnih prioriteta za razvoj rada s mladima te provedba komplementarnih aktivnosti usmjerenih na razvoj rada s mladima u sklopu politika za mlade	/
2.	3.1.2. Unaprjeđenje standarda kvalitete djelovanja centara, klubova i informativnih centara za mlade	/
3.	3.1.3. Jačanje kapaciteta organizacija mladih i za mlade za rad s mladima	/
4.	3.2.1. Unaprjeđenje aktivnog sudjelovanja mladih u društvu	/
5.	3.2.2. Stvaranje poticajnog okruženja za provedbu Dijaloga EU-a s mladima	6.558,25 EUR
6.	3.2.3. Unaprjeđenje lokalne i područne (regionalne) politike usmjerene mladima	/
7.	3.2.4. Osnajivanje mladih za ukljuivanje u rad savjeta mladih	/
8.	3.2.5. Osiguravanje uvjeta za unaprjeđenje rada savjeta mladih	/
9.	3.2.6. Promicanje održivog razvoja zajednice	/
10.	3.2.7. Poticanje mladih na zaštitu okoliša	/
11.	3.2.8. Kreativno i umjetničko izražavanje mladih	20.125,90 EUR

12.	3.2.9. Osiguravanje podrške u radu mladog UN delegata	3.812,79 EUR
13.	3.2.10. Osiguravanje podrške u razmjeni iskustava i povezivanju savjeta mladih na nacionalnoj razini	/
14.	3.3.1. Jačanje kulture nenasilja s naglaskom na borbu protiv vršnjačkog i elektroničkog nasilja	/
15.	3.3.2. Osnaživanje mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (mladi u NEET statusu)	/
16.	3.3.3. Koordinacija međusektorskog pristupa razvoju medijske pismenosti	/
17.	3.3.4. Unaprjeđenje medijske pismenosti uz osnaživanje učitelja, stručnih suradnika, knjižničara i ravnatelja za provođenje programa medijske pismenosti	/
18.	3.3.5. Dugoročno mjerenje razine medijske pismenosti među srednjoškolcima i studentima	/
19.	3.4.1. Jačanje međunarodne mobilnosti mladih	81.436,73 EUR
20.	3.4.2. Provedba europskih politika za mlade	/
21.	3.4.3. Osnaživanje organizacija civilnog društva za informiranje mladih o Europskoj uniji te poticanje njihova aktivnog sudjelovanja	130.000,00 EUR
22.	3.5.1. Osiguravanje razvoja i provedbe aktivnosti usmjerenih mladima u ruralnim područjima	/
23.	3.5.2. Osnivanje multifunkcionalnih centara za mlade	81.850,86 EUR
24.	3.5.3. Osiguravanje boljih uvjeta stanovanja mladim osobama	/
25.	3.5.4. Uključivanje mladih u sustavu srednjoškolskog obrazovanja u sportske programe zdravstveno usmjerenoga tjelesnog vježbanja u ruralnim područjima	/
26.	3.6.1. Zaštita i unaprjeđenje zdravlja mladih tijekom i nakon pandemije	39.990,00 EUR
27.	3.6.2. Unaprjeđenje znanja o mentalno-zdravstvenoj pismenosti svih relevantnih dionika koji rade s mladima	109.503,00 EUR
28.	3.6.3. Prevencija debljine i promocija zdravih stilova života	54.365,00 EUR

## **ZAKLJUČAK O OSTVARENOME NAPRETKU U PROVEDBI MJERA**

U godišnjem izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine, od 28 mjera koje su definirane u Nacionalnom programu, nositelji mjera provode 10 mjera sukladno definiranoj dinamici. Navedenih 10 mjera ima status „provedeno“. Status „kašnjenje“ ima 12 mjera ponajviše zbog toga što se tijekom 2024. godine provodio proces preuzimanja poslova koji se odnose na područje mladih, a provedeni su na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024). Status „nije pokrenuto“ ima šest mjera za koje je predviđeno da će se tijekom sljedećeg razdoblja započeti s provedbom planiranih aktivnosti.

Ukupna proračunska sredstva utrošena za provedbu mjera u izvještajnom razdoblju iznose 527.642,53 EUR.

## **PREPORUKE RADNJI NUŽNIH NA OTKLANJANJE PREPREKA U POSTIGNUĆU KLJUČNIH TOČAKA OSTVARENJA I/ILI MJERA**

Nositelji mjera Nacionalnog programa u 2024. godini uspješno su provodili manji broj mjera u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, važno je istaknuti da veći dio mjera sa statusom „kašnjenje“ nositelj mjera nije mogao provesti zbog objektivnih razloga odnosno preuzimanja poslova koji se odnose na područje mladih, a provedenih na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, broj 57/2024), te da je većina mjera provedena početkom nove kalendarske godine i stoga nije obuhvaćena ovim izvješćem. S obzirom na to da se navedene mjere planiraju provesti tijekom sljedećeg razdoblja, ne postoji potreba za definiranjem radnji nužnih za otklanjanje prepreka u postignuću ključnih točaka ostvarenja.